

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

Ухвалено
Вченою радою Львівського державного
університету безпеки життєдіяльності
Протокол від «__» ____ 20__ р. №__

ПРОГРАМА

комплексного кваліфікаційного екзамену

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Освітньо-професійна програма	Реабілітаційна психологія

м. Львів 2023

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Характеристика освітньої програми	
<i>Офіційна назва освітньої програми</i>	Реабілітаційна психологія
<i>Предметна область</i>	<p><i>Об'єкт вивчення:</i> психічні явища; виникнення функціонування та розвиток психологічної травми; поведінка особистості в кризових ситуаціях; діяльність у повсякденних, особливих та екстремальних умовах; вчинки та професійний ризик; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать в основі процесу довгострокової посттравматичної реабілітації працівників ризик небезпечних професій та постраждалого населення.</p> <p><i>Мета навчання:</i> підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні практичні задачі у процесі навчання та професійної діяльності у галузі реабілітаційної психології, що передбачає проведення наукових та проектних досліджень та здійснення професійної діяльності з урахуванням психологічних знань та етичного кодексу психолога.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> система психологічних знань, базових категорій і понять, закономірностей, механізмів, методологічних підходів, пояснювальних принципів, науково-прикладних завдань.</p> <p><i>Методи, методики і технології:</i> загальнонаукові (аналіз і синтез; індукція та дедукція; аналогія і моделювання; абстрагування та конкретизація; системний аналіз тощо), спеціально-наукові (психологічні, соціологічні, математичні, статистичні тощо) методи і психолого-педагогічний експеримент, які застосовуються в науково-педагогічних дослідженнях, а також методики і технології, що дозволяють розв'язувати практичні завдання з психологічної реабілітації.</p> <p><i>Інструменти й обладнання:</i> інформаційно-комунікаційні системи, технології, устаткування й обладнання, необхідні для формування конкурентоспроможного, компетентного викладача й</p>

	<p>організатора наукової та професійно-педагогічної діяльності.</p>
<p><i>Орієнтація освітньої програми</i></p>	<p>Освітньо-професійна програма. Базується на ґрунтовній фундаментальній та базовій підготовці фахівців у сфері реабілітаційної психології з урахуванням сучасних наукових досліджень. Спрямована на реалізацію здатності вирішувати складні нестандартні завдання ризик небезпечної діяльності та проблеми дослідницького характеру.</p>
<p><i>Основний фокус освітньої програми</i></p>	<p>Здобуття вищої освіти в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 053 «Психологія». Акцент на концептуальних, теоретичних і методологічних підходах дослідження процесів та явищ, притаманних психологічній реабілітації, особливостей надання психологічної допомоги особам, які потребують нормалізації психічного стану, поновлення порушених психічних функцій, спричинених різного роду проблемами.</p> <p>Передбачає здатність майбутніх фахівців виконувати основні завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>організаційне</i>, спрямоване на наукову, дослідницьку, практичну роботу психолога з різними верствами населення, які потребують відновлення, корекції психічного й особистісного здоров'я, створення сприятливих умов для розвитку особистості; - <i>психодіагностичне</i>, яке відповідає за професійно-психологічний відбір кандидатів на службу та навчання сектору безпеки України, з метою визначення їх професійної придатності до діяльності в екстремальних умовах та поглиблене психологічне вивчення осіб з ознаками ускладненої адаптації; - <i>просвітницьке</i>, спрямоване на забезпечення психологічної підготовки особового складу; - <i>професійно-екстремальне</i>, яке пов'язане з діяльністю в екстремальних умовах, наданням екстреної психологічної допомоги, проведенню заходів психологічної декомпресії; - <i>психопрофілактичне</i> – психологічний супровід службової діяльності працівників сектору безпеки України з метою формування психологічної стійкості, надійності та готовності персоналу;

	<p>- <i>психокорекційне</i>, що пов'язане з формуванням навичок реабілітаційної роботи та психологічного консультування, з проведенням посттравматичних реабілітаційних та реадaptaційних заходів серед особового складу та постраждалого населення після перебування в надзвичайних ситуаціях.</p> <p>Ключові слова: реабілітаційна психологія; життєва криза; діяльність у повсякденних, особливих та екстремальних умовах; психологічна допомога, психологічне консультування, психологічна реабілітація, реадaptaція, психодіагностика.</p>
<i>Особливості програми</i>	<p>За освітньою програмою здійснюється підготовка фахівців, здатних працювати у повсякденних, особливих та екстремальних умовах діяльності. Для поглиблення знань та практичних навичок надання екстреної психологічної допомоги та посттравматичної реабілітації впроваджено практику для здобувачів вищої освіти на посаді фахівців реабілітаційних центрів та міських центрів соціальних служб. З метою формування навичок застосовувати сучасні освітні технології, оптимальні стратегії викладання впроваджено педагогічну практику на посаді викладача закладів вищої освіти.</p>
<i>Інтегральна компетентність</i>	<p>Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.</p>
<i>Загальні компетенції</i>	<p>ЗК01 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК03 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p>
<i>Фахові компетентності</i>	<p>ФК04 Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік,</p> <p>ФК07 Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.</p> <p>ФК08 Здатність оцінювати межі власної фахової</p>

		<p>компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.</p> <p>ФК11 Здатність створювати, організовувати та реалізовувати різноманітні способи психологічного супроводу на етапах профілактики, лікування, та реабілітації.</p> <p>ФК12 Здатність розробляти та застосовувати превентивні та корекційні програми збереження психологічного здоров'я людини.</p> <p>ФК13 Здатність активізувати психосоматичні ресурси особистості для її ефективного функціонування в екстремальних і кризових ситуаціях.</p> <p>ФК14 Здатність формулювати аргументовані висновки та рекомендації з проблем адаптації та безпеки особистості у ситуаціях професійного ризику.</p> <p>ФК15 Здатність до рефлексії та супервізії власної фахової діяльності, до застосування навичок самопомоги.</p>
Програмні результати навчання		
		<p>РН01 Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>РН02 Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.</p> <p>РН03 Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.</p> <p>РН04 Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.</p> <p>РН05 Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.</p> <p>РН06 Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p> <p>РН07 Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.</p> <p>РН08 Оцінювати ступінь складності завдань у повсякденних, особливих та екстремальних умовах діяльності, приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.</p> <p>РН09 Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.</p> <p>РН10 Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.</p>

	<p>RH12 Інтегрувати іноземну мову в створення новітніх моделей та алгоритмів, які можуть бути однозначно й аргументовано використані в теоретичній та практичній психології.</p> <p>RH16 Застосовувати відповідну наукову інформацію щодо вирішення проблем профілактики, збереження та відновлення здоров'я та оцінювати її за критеріями адекватності.</p> <p>RH17 Використовувати модифікації існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності психолога у реабілітаційних закладах.</p>
--	---

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Комплексний кваліфікаційний екзамен є підсумковим етапом перевірки рівня підготовки випускників університету за спеціальністю 053 Психологія з метою визначення фактичної відповідності рівня їх кваліфікаційної підготовки вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики, а також ступеня підготовки до майбутньої професійної діяльності. Він передбачає перевірку знань, вмінь і навичок здобувачів вищої освіти у розв'язанні професійних завдань, а також уміння використовувати нормативну психологічну та довідкову літературу, оформляти необхідні документи.

Комплексний кваліфікаційний екзамен проходить у два етапи:

- 1-ий етап - теоретичний, який включає в себе перевірку знань з професійно-орієнтованих дисциплін, визначень та понять з питань реабілітаційної психології та професійно-екстремальної діяльності;

II-ий етап - практичний, який передбачає контроль вмінь і навичок здобувачів вищої освіти, їх здібностей вирішувати задачі психоконсультативної та психокорекційної діяльності.

Для проведення першого етапу використовується комп'ютерна тестова програма. Тест складається із 100 запитань з професійно орієнтованих дисциплін, що вивчалися за весь курс навчання за освітньо-професійною програмою бакалавра. На кожне запитання дається 4 варіанти відповідей, одна з яких є вірною. На відповіді здобувачеві вищої освіти відводиться 120 хвилин. На кожне запитання здобувач вищої освіти повинен вибрати 1 варіант з правильною відповіддю. Якщо здобувач вищої освіти не відповів на всі запитання у відведений час, то запитання, які залишилися зараховуються як невірні.

Після виконання тестів здобувач вищої освіти отримує білет для проведення II-го етапу (практична частина іспиту), на який відводиться 30 хвилин.

Для проведення другого етапу використовуються білети, які складаються з двох завдань.

Критерії оцінки

Максимальна сума балів, яку може набрати здобувач вищої освіти - 100. Із них: 40 за теоретичну частину (100 тестів по 0,4 бала за правильну відповідь на тестове запитання) і 60 за практичну (по 30 балів за вирішення практичної задачі)

Підсумкові оцінки виставляються та вносяться до екзаменаційної відомості здобувача вищої освіти в національній, 100-бальній шкалі та шкалі ЄКТС відповідно до співвідношень, поданих у наступній таблиці.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
91 – 100	A	відмінно	зараховано
81-90	B	добре	
71-80	C		
61-70	D		
51-60	E	задовільно	не зараховано
36-50	FX	незадовільно	
0-35	F		

3. ЗМІСТ КОМПЛЕКСНОГО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Комплексний кваліфікаційний екзамен включає в себе наступні навчальні дисципліни, розділи, частини, теми та модулі:

Основи методології наукових досліджень у психології

1. Вступ до методології наукових досліджень.
2. Поняття, зміст і функції науки.
3. Методологія, методи, логіка наукових досліджень.
4. Вибір напрямку та послідовність наукових досліджень.
5. Вибір методу дослідження.
6. Теоретичні дослідження.
7. Системний підхід, його місце та роль у науковому пізнанні. Поняття системи та її властивості.
8. Моделювання як спосіб наукового пізнання. Модель і моделювання.
9. Експериментальні дослідження.
10. Основні поняття та визначення математичних і статистичних методів опрацювання наукових даних.

Реабілітаційна психологія

1. Реабілітаційна психологія в умовах екстремальних ситуацій.

2. Світовий досвід психологічної реабілітаційної допомоги населенню, що постраждало внаслідок психотравмівних ситуацій.
3. Принципи проведення психологічної реабілітації постраждалим внаслідок психотравмівних ситуацій.
4. Інструменти психологічної діагностики у процесі реабілітації.
5. Психологічна реабілітація під час горювання через втрату близьких.
6. Психологічна реабілітація внутрішньо переміщених осіб.
7. Психологічна реабілітація ветеранів війни та учасників бойових дій.
8. Соціально-психологічна реабілітація осіб, що пережили полон та тортури.
9. Психологічна реабілітація родин ветеранів.
10. Психологічна реабілітація дітей із психічною травмою.

Психологічний супровід та реадaptaція військовослужбовців

1. Організація системи психологічної реабілітації військовослужбовців-учасників бойових дій.
2. Психопрофілактична робота з військовослужбовцями зі складу групи посиленої психологічної уваги (ГППУ).
3. Основні принципи та критерії діагностики посттравматичних стресових розладів і розладів адаптації.
4. Психокорекційна робота з проявами бойової психічної патології.

Основи соціальної реабілітації

1. Завдання соціальної реабілітації. Медико-фізичні, соціально-економічні, правові, морально-психологічні напрямки соціальної реабілітації. Нормативно-правове та організаційне забезпечення соціальної реабілітації. Програми соціальної реабілітації.
2. Медико-фізична реабілітація осіб з травмами опорно-рухового апарату.
3. Медико-фізична реабілітація осіб з вадами слуху та зору.
4. Соціальна реабілітація осіб з психічними розладами.
5. Соціально-економічна та професійна реабілітація осіб в СЖО: безпритульних, безробітних, ВПО.
6. Соціальна реабілітація ветеранів та членів їх сімей.
7. Соціальна та морально-психологічна реабілітація осіб, постраждалих від торгівлі людьми.

8. Соціальна реабілітація дітей сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування.

Психологія здоров'я та самозбережувальної поведінки

1. Психологія здоров'я – дефініція, об'єкт та предмет вивчення.
2. Основні теоретичні підходи у психології здоров'я.
3. Методи дослідження у психології здоров'я.
4. Стрес і здоров'я. Сучасні концепції стресу. Стратегії подолання стресу (копінг) і здоров'я
5. Біхевіоральне здоров'я. Зв'язок здоров'я з поведінкою. Стиль життя і здоров'я
6. Стиль життя і здоров'я, збереження здоров'я в умовах війни.
7. Моделі формування здорово орієнтованої поведінки та формування мотивації здорового способу життя.
8. Промоція здоров'я.

Психологія та педагогіка вищої школи

1. Предмет та категорії педагогіки вищої школи. Вища школа як педагогічна система. Система вищої освіти в Україні та інших країнах.
2. Загально-організаційна структура педагогічних завдань вищої школи. Психолого-педагогічна взаємодія у ЗВО.
3. Психолого-педагогічні засади управління навчальним процесом у вищій школі в умовах воєнного стану.
4. Форми і методи організації навчально-професійної діяльності у ЗВО. Академічна лекція в системі професійної підготовки здобувачів.
5. Загальна характеристика студентського віку. Вплив воєнних реалій в Україні на професійне становлення особистості майбутнього фахівця з вищою освітою.
6. Особливості формування та розвитку студентської групи.
7. Психологічні засади освітньої діяльності здобувачів.
8. Особливості діяльності та педагогічна майстерність викладача ЗВО.

Травмотерапія

1. Поняття про травму. Травма війни.
2. Особливості роботи з травмою у різних психотерапевтичних підходах.

3. Робота з ресурсами у травмотерапії.
4. Застосування вільної імагінації у травмотерапії.

Гештальт-терапія

1. Принципи гештальт-терапії.
2. Техніки гештальт-терапії.
3. Захисні механізми у гештальт-терапії.
4. Творчі методи у гештальт-терапії.

Арттерапія

1. Історія становлення арт-терапії.
2. Оснащення арттерапевтичного кабінету.
3. Кольоротерапія.
4. Музикотерапія
5. Ізотерапія.
6. Піскова терапія
7. Казкотерапія.
8. Маскотерапія.

Психологічне консультування на кризових лініях

1. Загальна характеристика особливостей дистанційної психологічної допомоги.
2. Особливості дистанційного консультативного контакту.
3. Загальні та спеціальні вимоги до психолога - консультанта на лінії довіри.
4. Система етичних основ надання дистанційної психологічної допомоги особистості.
5. Особливості телефонного консультування клієнтів із вадами саморегуляції.
6. Особливості телефонного консультування клієнтів із неадекватною поведінкою.
7. Особливості телефонного консультування клієнтів у кризових станах.
8. Методичні особливості дистанційної взаємодії психолога з клієнтом.

Самодопомога та профілактика емоційного вигорання психолога-

реабілітолога

1. Проблема емоційного вигорання психолога-реабілітолога.
2. Теоретичні й методичні основи проведення тренінгу.
3. Професійна готовність психолога реабілітолога.
4. Вплив професійних, вікових та гендерних особливостей на сферу емоцій та почуттів людини.
5. Досягнення успіху в ситуаціях ризику.
6. Потреба у впевненості.
7. Відповідальні – значить готові.
8. Професійна діяльність в умовах ризику.
9. Важливість групової роботи.
10. Саморегуляція як метод профілактики професійного вигорання.

Основи психоаналізу та кататимно-імагінативна терапія

1. Введення в основи символдрами.
2. Техніка роботи з малюнком у символдрамі.
3. Основи психоаналітичного процесу.
4. Теорія об'єктних відносин.
5. Теорія прив'язаності Дж. Боулбі.
6. Перенесення і контрперенесення в аналітичному процесі і символдрамі.
7. Психоаналітична теорія та інтерпретація сновидінь.
8. Теорія і практика групової психотерапії в символдрамі.

Цивільний захист

1. Надзвичайні ситуації мирного і воєнного часів та їх вплив на життєдіяльність людей.
2. Оцінка обстановки у надзвичайних ситуаціях.
3. Оцінка радіаційної та хімічної обстановки.
4. Захист населення в надзвичайних ситуаціях.
5. Інженерний, радіаційний і хімічний захист територій.
6. Організація навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.
7. Дії у надзвичайних ситуаціях.

8. Організація та проведення заходів щодо надання допомоги потерпілим і життєзабезпечення населення у надзвичайних ситуаціях

4. ЛІТЕРАТУРА

1. Баранівський В.В. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Психологічна допомога в соціальній роботі» (для бакалаврів). К.: МАУП, 2016. 25 с.
2. Березяк К. М. Толерантність до невизначеності як аспект життєстійкості особистості у модерному світі. Матеріали VI Міжнародної наукової конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів «Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)» (18-19 листопада 2021 року). Львів, ЛДУБЖД, 2021. С.184-188.
3. Бессел Ван дер Колк. Тіло веде лік. Як лишити психотравми в минулому. – Х.: Віват, 2022. – 624 с.
4. Блінов О.А. Соціально-психологічні основи реабілітації в соціальній роботі : Практикум / О.А. Блінов. К. : НАУ, 2013. 80 с.
5. Бріер Д., Скот К. Основи травмофокусованої психотерапії. Львів : Свічадо, 2015. 448 с.
6. Булах І. С. Психологія життєвих криз особистості : навч. посіб. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 195 с.
7. Вестбрук Д., Кеннерлі Г., Кірк Дж. Вступ у когнітивно – поведінкову терапію. Львів : Свічадо, 2014. – 410 с.
8. Виконання дипломних робіт зі спеціальності 053 Психологія (практична психологія) : метод. реком. / укл. Р. І. Сірко, А. В. Литвин, Р. Я. Яремко. Львів : ЛДУБЖД, 2023. 45 с.
9. Горбунова В. В., Карачевський А. Б., Климчук В. О., Нетлюх Г. С., Романчук О. І. Соціально психологічна підтримка адаптації ветеранів АТО : посібник для ведучих груп. – Львів : Інститут психічного здоров'я Українського католицького університету, 2016. 96 с.
10. Гресь Л. О. Юнгіанський підхід до кризи середини життя // Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Психологія. - 2014. - Вип. 48. - С. 71-78.
11. Джудіт Герман. Психологічна травма та шлях до видужання.- Львів: Видавництво Старого Лева, 2022. – 424 с.
12. Дитяча та юнацька психотерапія. Теорія і практика в сучасних наукових дослідженнях /за заг. Редакцією Г. Католик [колективна монографія]. Львів : Астролябія, 2012. 312 с.
13. Діагностика, терапія та профілактика медико-психологічних наслідків бойових дій в сучасних умовах : методичні рекомендації. Київ ; Харків : ДУ “Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України”, 2014.

14. Дуб В. Реабілітаційна психологія : методичні матеріали до семінарських занять [для студентів ВНЗ] / Віра Дуб. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2017. 92 с.

15. Закон України від 12.05.2015 року № 389-VIII «Про правовий режим воєнного стану».

16. Зубрицька-Макота І. В. Особливості психологічної допомоги пораненим із офтальмологічними ушкодженнями з допомогою методу символдрами / І. В. Зубрицька-Макота // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. серія психологічна. - 2015. - Вип. 1. - С. 234-243.

17. Ільченко І. С. Арт-терапія : навчальний посібник для студентів. – 150 с.-Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013.

18. Ільчук О. О. Психокорекційна робота щодо зниження тривожності у студентів у контексті психотерапії методом символдрами / О. О. Ільчук // Габітус. - 2021. - Вип. 30. - С. 123-127.

19. Кихтюк О. В. Особливості психологічної підтримки населення в період військових дій методом символдрами (імагінативної психотерапії) в роботі клінічного психолога // Психологічні перспективи. - 2022. - Вип. 39. - С. 178-187.

20. Коваль М. С., Коваль І. С. Морально-психологічні аспекти виховного процесу в освітніх закладах ДСНС України / І Міжнародна науково-практична конференція «Конкурентоспроможність вищої освіти України в умовах інформаційного суспільства»// Чернігів-2018. С.460-462.

21. Коваль І. С. Поняття психопедагогіки у галузі безпеки людини. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2022. Вип. 90. С. 62–67.

22. Коваль І. С. Формування професійної готовності майбутніх рятувальників до діяльності в екстремальних умовах : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Львів, 2017. 294 с

23. Коваль М. С., Коваль І. С. Професійно-психологічний супровід рятувальників в умовах ризику: навчально-методичний посібник з організації та проведення тренінгу. Львів : ЛДУ БЖД, 2022. 252 с.

24. Кодекс цивільного захисту України: Кодекс від 02.10.2012 р. № 5403-VI / Верховна Рада України

25. Кокун О.М., Агаєв Н.А., Пішко І.О., Лозінська Н.С. Основи психологічних знань про психічні розлади для військового психолога. Методичний посібник. К.: НДЦ ГП ЗСУ, 2018. 310 с.

26. Кошова І. В., Кресан О. Д. Психологія девіантної поведінки: Навчально-методичний посібник. Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 226 с. Березяк К.М. Життєстійкість особистості у соціально-психологічному вимірі сучасності. Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення): збірник тез доповідей V Міжнародної наукової конференції курсантів і студентів 21-22 листопада 2019 року. Львів: ЛДУ БЖД, 2019, С.72-74.

27. Кравченко Н. М. Символдрама як засіб корекції під час конфлікту / Н. М. Кравченко, І. В. Мельничук // Наука і освіта. - 2015. - № 1. - С. 98-104.
28. Левицька Т. Л., Обухов Козаровицький Я. Л. Символдрама: теорія і практика : навч. посіб. / Т. Л. Левицька, Я. Л. Обухов Козаровицький. - Хмельницький : ХНУ, 2019.-266 с.
29. Литвин А. В., Руденко Л. А. Актуальність застосування цілісного підходу в сучасній професійній освіті. Професійна освіта: проблеми і перспективи / ІІТО НАПН України. Київ : ІІТО НАПН України, 2016. Вип. 10. С. 20–26.
30. Литвин А. В., Руденко Л. А. Вплив психології на педагогічну науку та практику: полемічні аспекти. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми. : Вип. 50. К. ; Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2018. — С. 146—153.
31. Литвин А. В., Руденко Л. А. Моделі інформатизації закладів вищої освіти. Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми,перспективи : колективна монографія / за ред. М. С. Коваля, Н. Г. Ничкало. Львів : ЛДУБЖД, 2023. С. 69–72.
32. Литвин А., Руденко Л. Побудова ефективних моделей освітніх систем і процесів професійної підготовки. Моделювання педагогічного процесу та психологічного супроводу підготовки фахівців ризиконебезпечних та інших професій : монографія / за ред. М. С. Коваля, А. В. Литвина. Львів : ЛДУБЖД, 2023. С. 41–55.
33. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 1. – Київ, 2018. – 208 с.
34. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 2. – Київ, 2018. – 240 с.
35. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.06.2002 р. № 843. «Про затвердження Загального положення про спеціальну Урядову комісію з ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру і Загального положення про спеціальну комісію з ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру регіонального, місцевого та об'єктового рівня»
36. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2004 року № 368 «Про затвердження порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнями».
37. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.01.2015 р. № 18. «Про Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій»
38. Постанова Кабінету Міністрів України від 9.01.2014 р. № 11. «Положення про єдину державну систему цивільного захисту»
39. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: методичний посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г.

П. Лазос, Л. І. Литвиненко... Царенко Л. Г.; за ред. З. Г. Кісарчук. - К. : ТОВ "Видавництво "Логос", 2015. 207 с.

40. Психологічне забезпечення психічного і фізичного здоров'я / Навчальний посібник: Загальна редакція М.С.Корольчука. К.: Фірма ІНКОС, 2012. 272 с.

41. Психологічний супровід військовослужбовців, які виконують службово-бойові завдання в екстремальних умовах [Текст] : методичні рекомендації / Я.В. Мацегора, І.В. Воробйова, О.С. Колесніченко, І.І. Приходько. – Х. : НА НГУ, 2015. – 69 с.

42. Психологія бою: Посібник / Грицевич Т.Л., Гузенко І.М., Капінус О.С., Мацевко Т.М., Романишин А.М.; за ред. А.М. Романишина. - Львів: Видавництво «Астролябія», 2017. — 352 с.

43. Руденко Л. А. Актуалізація здоров'язбережувального аспекту освітнього процесу. Науковий вісник льотної академії. Серія: Педагогічні науки. 2019. Вип. 5. С. 218–223.

44. Руденко Л. А. Основи психології та педагогіки: навч. посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2020. 146 с.

45. Руденко Л. А., Сірко Р. І., Стельмах О. В., Вавринів О. С. Методичні засади формування комунікативної культури майбутніх психологів: посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2020. 72 с.

46. Руденко Л., Коваль М., Литвин А. Методологічні підходи до формування комунікативних якостей у майбутніх фахівців цивільного захисту. Nauka, edukacja, wychowanie i praca : księga jubileuszowa dedykowana profesorowi doktorowi habilitowanemu Franciszkowi Szloskowi / Redakcja naukowa prof. zw. dr hab. Nelli Nyczkało, prof. zw. dr hab. Jerzy Kunikowski, dr Grzegorz Wierzbicki. Warszawa – Siedlce, 2018. S. 217–231.

47. Сафін Олександр, Беспалько Андрій. Психологічна декомпресія як система первинного відновлення копінг-ресурсів військовослужбовців, що брали участь у бойових діях // Проблеми екстремальної та кризової психолог. 2021. № 1(1). С. 44-58.

48. Сірко Р. І., Баклицька О. П., Баклицький І. О., Слободяник В. І. Психодіагностика. Психологічний практикум. Львів : СПОЛОМ, 2015. 464 с.

49. Сірко Р. І., Слободяник В. І. Теоретичні аспекти самозбережувальної поведінки майбутніх фахівців ризиконебезпечних професій/2020.-140-143 с.

50. Слободяник В. І., Шевелева Ю. Теоретичні засади самозбережувальної поведінки майбутніх фахівців екстремального іду діяльності.- журнал Теорія і практика управління соціальними системами, 2022.-23-37 с.

51. Сторожук Н. А. Символдрама, як засіб вирішення особистісних проблем військовослужбовців в умовах військової служби / Н. А. Сторожук // Вісник Національного університету оборони України. - 2012. - Вип. 2. - С. 261-264.

52. Сучасний психоаналіз і українська література: аспекти взаємодії / А. Печарський // Філологічні семінари. - 2013. - Вип. 16. - С. 40-46.

53. Теорія гештальт-терапії. Збудження та зростання людської особистості / Ф. Перлз. – К: Інститут загальногуманітарних досліджень. - 2016. – 320 с.

54. Теорія поля в гештальт-терапії / Жан-Марі Робін – К: Наш формат. – 2019. – 318 с.

55. Указ Президента України від 16.01.2013 року № 20/2013 «Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій».

Заступник начальника
навчально-наукового інституту
психології та соціального захисту
к .пед. н.

Ірина БАБІЙ

Начальник кафедри практичної
психології та педагогіки
полковник цивільного захисту

Роксолана СІРКО